

Men probeerde door vrijstelling van importrechten en weggeld particulieren te Batavia ertoe te krijgen genoemde goederen op te halen. [fol. 54] Deze getuigden echter unaniem dat het sapanhout te volumineus was om met hun kleine schepen te vervoeren, en dat het te kostbaar was door de geschenken en hoge tollën. Om al deze redenen is de resident op 25 augustus 1764 geschreven om de logie vooralsnog aan te houden en de inkoop door de Compagnie van sapanhout en de overige artikelen voort te zetten. Er is opgemerkt dat, wat de voorgewende grote genegenheid van de Engelsen betrof, het hen om de winst ging. Ook de Compagnie heeft die al zo lang tevergeefs nagestreefd. Er is gevraagd te rapporteren wat de Engelsen met een vestiging zouden kunnen bedoelen en welke voorrechten ze zouden kunnen bedingen, zodat men zo nodig maatregelen kan nemen. In zijn brief van 31 december 1763 bericht de resident eveneens dat het gestolen tin is teruggegeven, maar dat er weinig kans is dat dit met de onvreemde contanten zal geschieden. Men heeft op het laatste opnieuw sterk aangedrongen. De resident schrijft over de gevraagde vermindering van de prijs van olifantstanden en sapanhout [fol. 55] dat de khaluangs, dat zijn de geprivilegeerde kooplieden, niet van de gebruiken, die zij als onverbreekelijke wetten beschouwen, willen afwijken, maar dat de phra-klang in zijn laatste brief meldt dat het Siamse kati zilver van 42 tot 40 en 41 dukatons en van 52 tot 50 en 51 Spaanse realen is teruggebracht. De resident is om nadere informatie verzocht over een verwachte vermindering van de inkoopsprijzen. Als gebruikelijk werd de afpakkers¹ bij besluit van 2 maart 1762 vergoeding opgelegd voor een tekort van 36 stuks textiel in zeven pakken die in goede staat waren. Aan het door de resident voorgestelde herstel aan het zeehoofd en andere hoognodige verbeteringen is niet meer dan f 909,- besteed. In de brief van 16 augustus 1763 werd de post voor timmerwerk en herstel op f 300,- per jaar gesteld. Er is herhaald dat in het algemeen niet meer uitgaven dan in deze brief genoemd, worden geduld en dat overschrijdingen ten laste van de resident zullen komen.

JAPAN

[fol. 56] Daar het geheime besluit van 2 juni 1761 aangaande een prijsverlaging van het koper door Heren XVII werd goedgekeurd, verwacht men, daar de afzet nog niet is verbeterd, dat dit ook met dat van 22 mei 1764 zal gebeuren. Daar moeten de eigen argumenten van Heren XVII, zowel als die van de Hoge Regering, wel toe leiden. Er is veel meer prijsverlaging toegestaan onder de voorwaarde dat de bezwaarlijke grote voorraad spoedig zal worden weggewerkt en nieuwe aanvoer niet lang renteloos blijft liggen. Een prijsverhoging kan altijd weer worden doorgevoerd. Overige maatregelen zijn in het besluit te vinden. Bij gewoon besluit van 22 mei 1764 is vastgelegd dat er 775.000 lb koper naar Coromandel gestuurd zal worden, of zoveel als het bestuur daar met het oog op een ruime afzet bestelt, naar Ceylon 50.000 lb, naar Malabar 100.000 lb, hoewel vandaar niets werd besteld, [fol. 57] en naar Surat, waarvandaan wegens het wegblijven van de Amelisweert geheel geen bestelling is gekomen, 300.000 lb. Omdat in 1750/51 in China met een winst van $130\frac{2}{3}\%$ 20.000 lb werd omgezet, is daarheen op proef 6000 lb koper gezonden. Aan de facteurs daar is gevraagd hoeveel en tegen welke prijs er te verkopen zou zijn. Dit jaar is er geen koper naar Bengalen gestuurd, omdat de voorraad daar nog 190.000 lb is met weinig hoop op verkoop. Er zal zorg gedragen worden om de handel op Japan met zo min mogelijk kosten te verbeteren. In de brief daarheen van 11 juni 1760 is de voorraad op f 50.000 of f 55.000 vastgesteld. Men vraagt wederom dringend dat de textiel die uit Nederland voor Japan is besteld, met de juiste lengte en breedte in september of oktober wordt verzonden. Uit het besluit van 31 juli 1764 blijkt dat deze dit jaar, zoals vaak is gebeurd, te laat is aangekomen en daardoor met gevaar van bederf moest blijven liggen. [fol. 58] Andere textiel had niet de juiste maat en kon daarom niet naar Japan gestuurd worden, daar men niet de kans wilde lopen dat de

¹ Afpakker, inpakker.